Bitdefender. Awake. Programare multi-modul Marius Vanța mvanta@bitdefender.com

- Transmiterea parametrilor <u>prin valoare</u>
  - Se copiază valorile octeţilor ce compun datele
  - Risipitor și lent când datele ocupă multă memorie!
  - Din perspectiva apelantului, datele sunt constante!
- Transmiterea parametrilor <u>prin referintă</u> (adresă/pointer)
  - Se specifică adresa (și uneori dimensiunea) datelor
  - Ineficient când datele ocupă puțin
    - 32 biţi în plus pentru stocat adresa + citire pointer înainte de acces la date
  - Datele pot suferi modificări
- Decizia transmitere prin valoare sau prin referință
  - Criteriul de performanță: dimensiunea în octeți
    - Risc de a depăși memoria disponibilă? Prin referință!
  - Criteriul de accesibilitate: trebuie modificate datele?
    - Neapărat constante? Prin valoare!

- Convenţii de apel (call conventions)
  - Cum transmitem parametri către subrutine?
    - Ce tipuri de parametri se pot transmite?
    - În ce ordine?
    - Câţi parametri? Oricâţi?
  - Ce resurse sunt volatile (poate să le altereze funcția apelată)?
  - Unde se regăsește rezultatul?
  - Ce acţiuni de curăţare (cleanup) sunt necesare post-apel?
    - Cine este responsabil să le efectueze?
  - Convenţii
    - Uzuale: **CDECL**, **STDCALL**, FASTCALL
    - Rar folosite sau învechite: PASCAL, FORTRAN, SYSCALL, etc...
    - Utilizator: în asamblare toate aspectele documentate de către o convenție sunt accesibile programatorului!

- Convenţii de apel convenţia C (CDECL)
  - Specifică limbajului C
  - Cum transmitem parametri către subrutine? Prin împingerea lor pe stivă
    - Ce tipuri de parametri se pot transmite? Orice, dar necesită extins la minim DWORD
    - În ce ordine? <u>Dreapta către stânga</u>, adică, invers ordinii de la declarație
    - Câți parametri? Oricâți? Da, C permite funcții cu oricâți parametri (ex: printf)
  - Ce resurse sunt volatile? EAX, ECX, EDX, Eflags
  - Unde se regăsește rezultatul? EAX, EDX:EAX sau ST0 (FPU)
  - Ce acţiuni de curăţare (cleanup) sunt necesare? Eliberarea argumentelor
    - Cine este responsabil să le efectueze ? <u>Apelantul!</u>

Parametri			Resurse volatile	Rezultate	Eliberare
Stocare	Ordine	Număr			
Stivă	Inversă	<u>Oricâți</u>	EAX, ECX, EDX, Eflags	EAX / EDX:EAX / STO (FPU)	<u>Apelant</u>

- Convenţii de apel convenţia <u>STDCALL</u>
  - Specifică sistemului de operare Windows
    - Denumită şi WINAPI
    - Folosită de către bibliotecile de sistem Windows
  - Foarte asemănătoare convenţiei CDECL
    - Diferențe:
      - Număr fix de parametri
      - Eliberarea arugmentelor o face funcția apelată

Parametri			Resurse volatile	Rezultate	Eliberare
Stocare	Ordine	Număr			
Stivă	Inversă	<u>Fix</u>	EAX, ECX, EDX, EFlags	EAX / EDX:EAX / STO (FPU)	Subrutina apelată

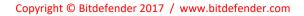

- Apelul subrutinelor
  - Etape:
    - 1. Cod de apel: pregătirea și efectuarea apelului
    - 2. <u>Cod de intrare</u>: intrarea în procedură și pregătirea execuției
    - 3. <u>Cod de iesire</u>: revenire și eliberarea resurselor ce au expirat
  - Acțiunile depind în funcție de convenția de apel a subrutinei apelate – dar etapele rămân aceleași!
  - Etapele sunt tratate/implementate <u>automat</u> în codul generat de către compilatoarele limbajele de nivel mai înalt
    - În asamblare <u>rămâne totul în sarcina noastră!</u>

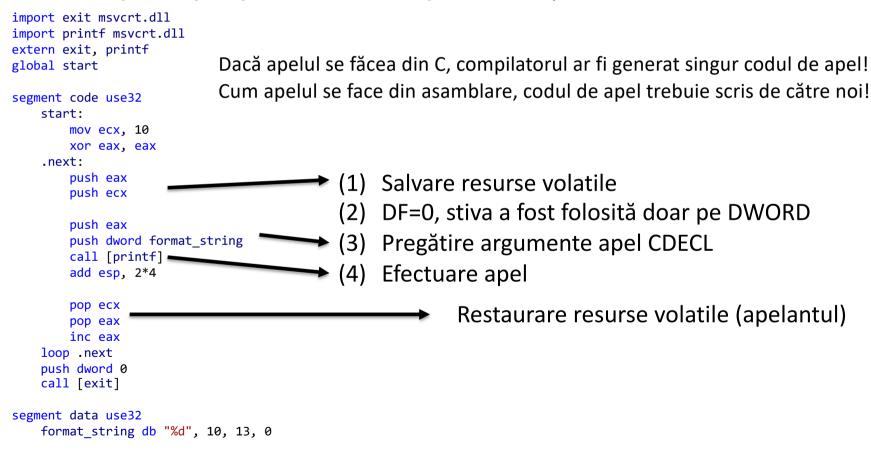

- Apelul subrutinelor <u>cod de apel</u>
  - Sarcini:
    - 1. Salvare resurse volatile în uz: push registru
    - 2. Asigurare respectare constrângeri (ESP aliniat, DF=0, ...)
    - 3. Pregătire argumente (stivă, conform convenției): push
    - 4. Efectuare apel: call
      - call subrutină când subrutină este linkeditată static
      - call [subrutină] dacă este dinamică (la link-time)
      - call registru sau call [variabilă] pentru dinamică la runtime
  - Subrutinele asm folosite doar din asm pot evita (din simplitate si/sau eficientă) aceste sarcini

- Apelul subrutinelor <u>cod de apel</u>
  - Exemplu: apel printf din asm pentru afișare numere 0..9

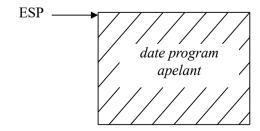

- Apelul subrutinelor <u>cod de apel</u>
  - Efectul codului de apel asupra stivei

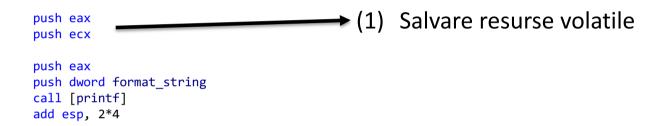
```
push eax
push eax
push dword format_string
call [printf]
add esp, 2*4
```

Stare inițială

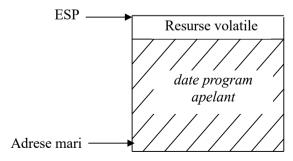

- Apelul subrutinelor <u>cod de apel</u>
  - Efectul codului de apel asupra stivei

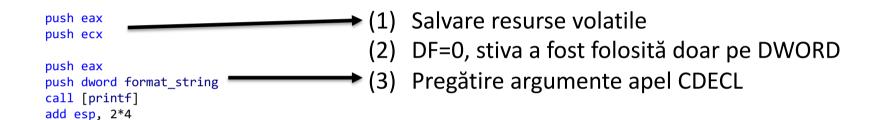

(1) Salvare resurse volatile

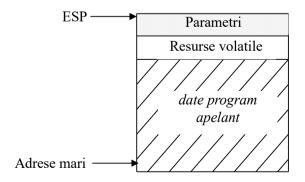

- Apelul subrutinelor <u>cod de apel</u>
  - Efectul codului de apel asupra stivei

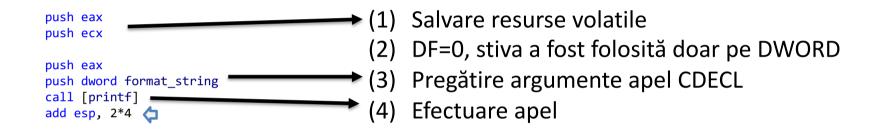
(3) Pregătire argumente apel CDECL

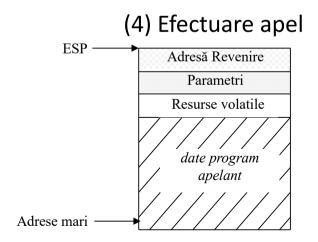

- Apelul subrutinelor <u>cod de apel</u>
  - Efectul codului de apel asupra stivei

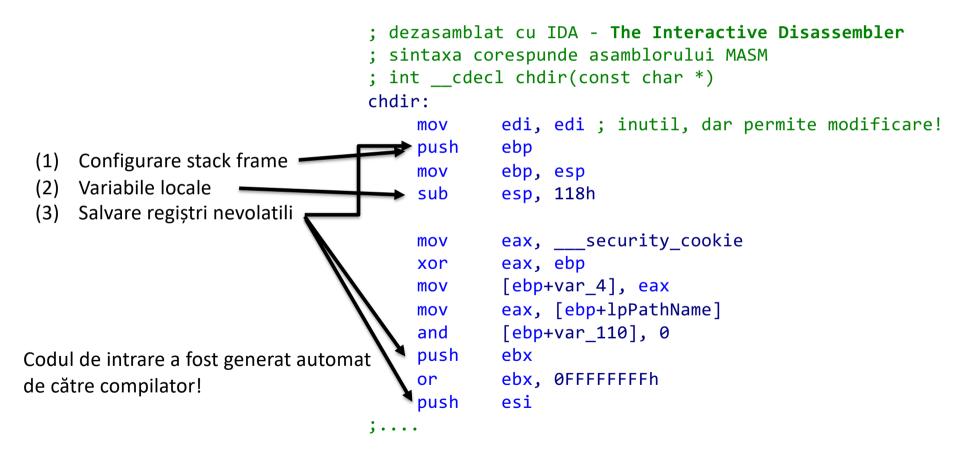

- Apelul subrutinelor <u>cod de intrare</u>
  - Sarcini:
    - 1. Configurarea unui **cadru de stivă** (stack frame): reper ebp sau esp?
    - 2. Pregătire variabile locale ale funcției: sub esp, număr_octeti
    - 3. Salvarea unei copii a resurselor *nevolatile* modificate: push registru
      - Orice regiștri cu excepția celor volatili
  - <u>Cadru de stivă</u>: structură de date stocată în stivă, de dimensiune fixă (pentru o subrutină dată) și conținând:
    - Parametrii pregătiți de apelant
    - Adresa de revenire (către instrucțiunea ce-i urmează celei de apel)
    - Copii ale resurselor nevolatile folosite de subrutină
    - Variabile locale
  - Subrutinele asm folosite doar din asm pot evita (din simplitate sau eficientă) aceste sarcini

- Apelul subrutinelor <u>cod de intrare</u>
  - Exemplu: cod intrare în funcția CDECL chdir, generată de compilatorul C

- Apelul subrutinelor <u>cod de intrare</u>
  - Exemplu: cod intrare într-o functie STDCALL scrisă în asm de către noi

```
factorial://in modulul C apelant se declara - extern int stdcall factorial(int n)
      Configurare stack frame ——
                                              mov ebp, esp
                                                                   ; definim un cadru de stiva cu EBP pivot/referinta
                                                                   ; alocam spatiu pe stiva pentru o variabila DWORD temporara
                                              sub esp, 4
     Variabile locale
                                              push ebx
                                                                   ; salvam ebx pentru a-l putea restaura la sfarsit
     Salvare registri nevolatili -
                                              mov eax, [ebp + 8] ; incarcam valoarea argumentului din stackframe (n-ul curent)
                                                                   ; testam coditia de terminare (n < 2)
                                              cmp eax, 2
                                              jae .recursiv
                                              mov eax, 1
                                                                   ; returnam 1 cand n < 2
                                              jmp .gata
int factorial (int n)
 { if (n==1) return 1;
                                           .recursiv:
                                              push eax
                                                                   ; retinem valoarea lui n sa nu-l pierdem la apelul recursiv
      else
                                              dec eax
                                                                   ; pregatim noul parametru n-1 pt a apela factorial(n-1)
  return n * factorial (n-1);
                                              push eax
                                                                   ; urcam in stiva valoarea n-1 ca parametru pt factorial(n-1)
                                              call factorial
                                                                   ; apel recursiv (STDCALL)
                                              mov [ebp - 4], eax ; salvam in DWORD-ul temporar valoarea lui factorial(n-1)
                                                                   ; restauram valoarea lui n
                                              mov ebx, [ebp - 4] ; ebx <- factorial(n-1), preluat din variabila temporara</pre>
                                              mul ebx
                                                                   ; calculam (edx:)eax = (EAX=)n * (EBX=)factorial(n-1)
                                           .gata:
                                              pop ebx
                                                                   ; refacem EBX la valoarea initiala
                                              add esp, 4
                                                                   ; eliberam memoria ocupata de variabila temporara
                                              pop ebp
                                                                   ; restauram ebp la valoarea initiala
                                                                   ; STDCALL: revenire cu eliberare memorie parametri
                                              ret 4
Copyright © Bitdefender 2017 / www.bitdefender.com
```


- Apelul subrutinelor <u>cod de intrare</u>
  - Exemplu: cod intrare într-o funcție STDCALL scrisă în asm stackframe

factorial: push ebp mov ebp, esp ; definim un cadru de stiva cu EBP pivot/referinta sub esp. 4 ; alocam spatiu pe stiva pentru o variabila DWORD temporara push ebx ; salvam ebx pentru a-l putea restaura mov eax, [ebp + 8] : incarcam valoarea argumentului din stackframe cmp eax, 2 ; testam coditia de terminare (n < 2) iae .recursiv : returnam 1 cand n < 2 mov eax, 1 jmp .gata .recursiv: push eax : retinem valoarea lui n sa nu-l pierdem la apelul recursiv dec eax ; apelam factorial(n-1), am urcat in stiva valoarea n-1 push eax call factorial ; apel recursiv (STDCALL) mov [ebp - 4], eax ; salvam in DWORD-ul temporar valoarea lui factorial(n-1) : restauram valoarea lui n pop eax mov ebx, [ebp - 4] ; ebx <- factorial(n-1), preluat din variabila temporara</pre> ; calculam (edx:)eax = (EAX=)n * (EBX=)factorial(n-1) mul ebx .gata: ; refacem EBX la valoarea initiala pop ebx add esp, 4 ; eliberam memoria ocupata de variabila temporara pop ebp ; restauram ebp la valoarea initiala ; STDCALL: revenire cu eliberare memorie parametri ret 4

Stare la intrare

```
Adresă Revenire

Parametri

Resurse volatile

date program
apelant

Adrese mari
```

Copyright © Bitdefender 2017 / www.bitdefender.com

Interfațarea cu limbajele de nivel înalt

- Apelul subrutinelor <u>cod de intrare</u>
  - Exemplu: cod intrare într-o funcție STDCALL scrisă în asm stackframe

```
factorial:
                                        push ebp
Configurare stack frame ——
                                        mov ebp, esp
                                                           ; definim un cadru de stiva cu EBP pivot/referinta
                                                            ; alocam spatiu pe stiva pentru o variabila DWORD temporara
                                        sub esp, 4
                                                            ; salvam ebx pentru a-l putea restaura
                                        push ebx
                                        mov eax, [ebp + 8] ; incarcam valoarea argumentului din stackframe
                                                            ; testam coditia de terminare (n < 2)
                                        cmp eax, 2
                                        iae .recursiv
                                        mov eax, 1
                                                            ; returnam 1 cand n < 2
                                        jmp .gata
```

(1) Configurare stack frame

```
ESP, EBP

EBP apelant

Adresă Revenire

Parametri

Resurse volatile

date program

apelant

Adrese mari
```

Copyright © Bitdefender 2017 / www.bitdefender.com

```
.recursiv:
   push eax
                        ; retinem valoarea lui n sa nu-l pierdem la apelul recursiv
   dec eax
   push eax
                        ; apelam factorial(n-1), am urcat in stiva valoarea n-1
   call factorial
                        ; apel recursiv (STDCALL)
   mov [ebp - 4], eax ; salvam in DWORD-ul temporar valoarea lui factorial(n-1)
                       ; restauram valoarea lui n
   mov ebx, [ebp - 4] ; ebx <- factorial(n-1), preluat din variabila temporara</pre>
   mul ebx
                        ; calculam (edx:)eax = (EAX=)n * (EBX=)factorial(n-1)
.gata:
   pop ebx
                       ; refacem EBX la valoarea initiala
   add esp, 4
                       ; eliberam memoria ocupata de variabila temporara
   pop ebp
                       ; restauram ebp la valoarea initiala
                        ; STDCALL: revenire cu eliberare memorie parametri
   ret 4
```


pop ebx

pop ebp

ret 4

add esp, 4

- Apelul subrutinelor cod de intrare
  - Exemplu: cod intrare într-o funcție STDCALL scrisă în asm stackframe

```
factorial:
                                                  push ebp
         Configurare stack frame 

mov ebp, esp
                                                                      ; definim un cadru de stiva cu EBP pivot/referinta
                                                                      ; alocam spatiu pe stiva pentru o variabila DWORD temporara
                                                  sub esp, 4
         Variabile locale
                                                                      ; salvam ebx pentru a-l putea restaura
                                                  push ebx 👍
                                                  mov eax, [ebp + 8] ; incarcam valoarea argumentului din stackframe
                                                                      ; testam coditia de terminare (n < 2)
                                                  cmp eax, 2
                                                  iae .recursiv
                                                  mov eax, 1
                                                                      ; returnam 1 cand n < 2
                                                  jmp .gata
  (2) Variabile locale
                                              .recursiv:
                                                  push eax
                                                                      ; retinem valoarea lui n sa nu-l pierdem la apelul recursiv
               Variabile locale
                                                  dec eax
EBP
                EBP apelant
                                                  push eax
                                                                      ; apelam factorial(n-1), am urcat in stiva valoarea n-1
              Adresă Revenire
                                                  call factorial
                                                                      ; apel recursiv (STDCALL)
                 Parametri
                                                  mov [ebp - 4], eax ; salvam in DWORD-ul temporar valoarea lui factorial(n-1)
               Resurse volatile
                                                                      ; restauram valoarea lui n
                                                  mov ebx, [ebp - 4] ; ebx <- factorial(n-1), preluat din variabila temporara</pre>
                                                  mul ebx
                                                                      ; calculam (edx:)eax = (EAX=)n * (EBX=)factorial(n-1)
                date program
                                              .gata:
                  apelant
```

; refacem EBX la valoarea initiala

; restauram ebp la valoarea initiala

; eliberam memoria ocupata de variabila temporara

; STDCALL: revenire cu eliberare memorie parametri

Copyright © Bitdefender 2017 / www.bitdefender.com

ESP

Adrese mari

Interfatarea cu limbajele de nivel înalt

- Apelul subrutinelor cod de intrare
  - Exemplu: cod intrare într-o funcție STDCALL scrisă în asm stackframe
- factorial: push ebp Configurare stack frame —— mov ebp, esp ; definim un cadru de stiva cu EBP pivot/referinta ; alocam spatiu pe stiva pentru o variabila DWORD temporara sub esp, 4 Variabile locale ; salvam ebx pentru a-l putea restaura push ebx Salvare registri nevolatili mov eax, [ebp + 8] (incarcam valoarea argumentului din stackframe ; testam coditia de terminare (n < 2) cmp eax, 2 iae .recursiv mov eax, 1 ; returnam 1 cand n < 2 jmp .gata .recursiv:

(3) Salvare regiștri nevolatili

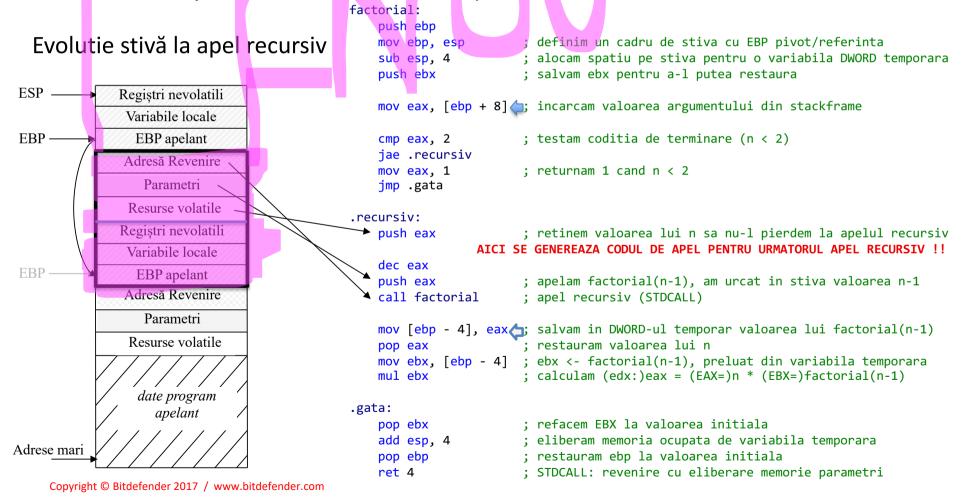
```
ESP -
                 Registri nevolatili
                  Variabile locale
EBP
                    EBP apelant
                  Adresă Revenire
                     Parametri
                   Resurse volatile
                    date program
                       apelant
Adrese mari
```

Copyright © Bitdefender 2017 / www.bitdefender.com

```
; retinem valoarea lui n sa nu-l pierdem la apelul recursiv
   push eax
                 AICI SE GENEREAZA CODUL DE APEL PENTRU URMATORUL APEL RECURSIV !!
   dec eax
   push eax
                        ; apelam factorial(n-1), am urcat in stiva valoarea n-1
   call factorial
                        ; apel recursiv (STDCALL)
   mov [ebp - 4], eax ; salvam in DWORD-ul temporar valoarea lui factorial(n-1)
                       ; restauram valoarea lui n
   mov ebx, [ebp - 4] ; ebx <- factorial(n-1), preluat din variabila temporara</pre>
   mul ebx
                        ; calculam (edx:)eax = (EAX=)n * (EBX=)factorial(n-1)
.gata:
   pop ebx
                       ; refacem EBX la valoarea initiala
   add esp, 4
                       ; eliberam memoria ocupata de variabila temporara
   pop ebp
                       ; restauram ebp la valoarea initiala
                       ; STDCALL: revenire cu eliberare memorie parametri
   ret 4
```

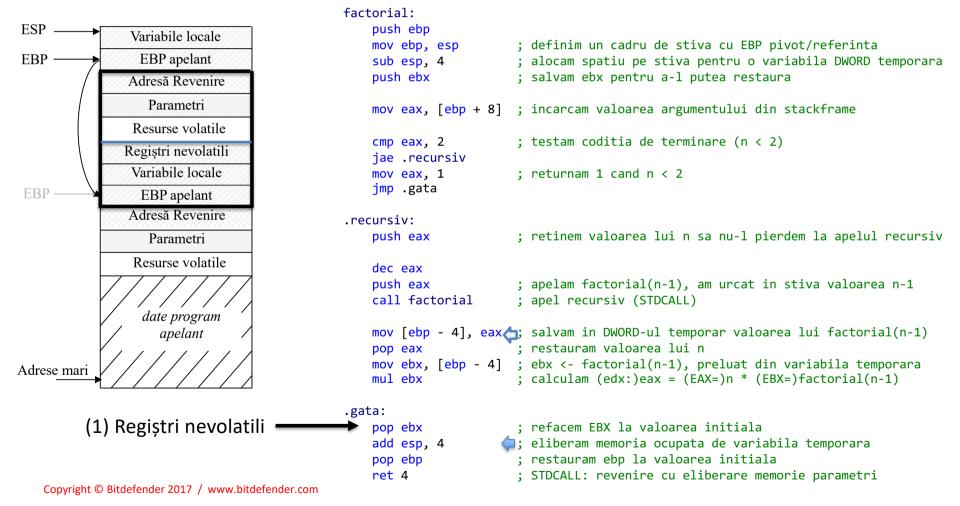

- Apelul subrutinelor cod de intrare
  - Exemplu: cod intrare într-o funcție STDCALL scrisă în asm stackframe

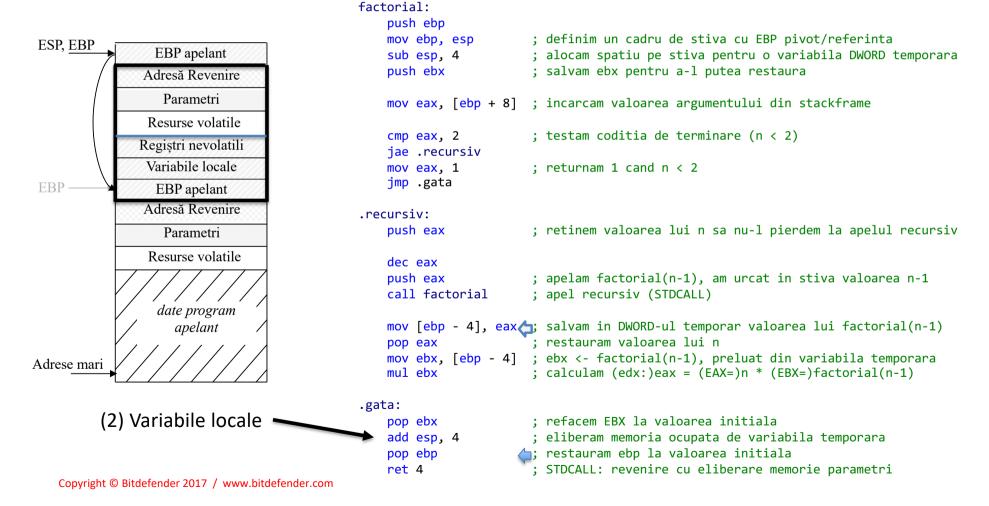
- Apelul subrutinelor <u>cod de iesire</u>
  - Sarcini:
    - Restaurare resurse nevolatile alterate
    - 2. Eliberarea variabilelor locale ale funcției
    - Dezafectarea cadrului de stivă
    - 4. Revenirea din funcție și eliberarea argumentelor
      - CDECL:
        - Subrutina apelată: ret
        - Subprogramul apelant: add esp, dimensiune_argumente
      - STDCALL:
        - ret dimensiune_argumente
  - Exceptând resursele volatile şi rezultatele directe ale funcției, <u>starea</u>
     <u>programului după acești pași trebuie să reflecte starea inițială, de dinainte de apel!</u>

- Apelul subrutinelor <u>cod de iesire</u>
  - Exemplu: cod ieșire dintr-o funcție STDCALL asm (din apel recursiv) stackframe

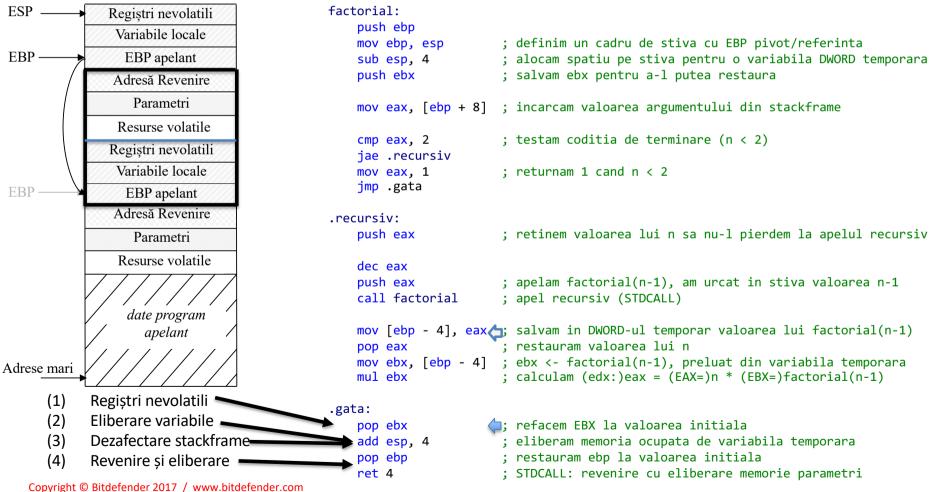

- Apelul subrutinelor <u>cod de iesire</u>
  - Exemplu: cod ieşire dintr-o funcţie STDCALL asm (din apel recursiv) stackframe

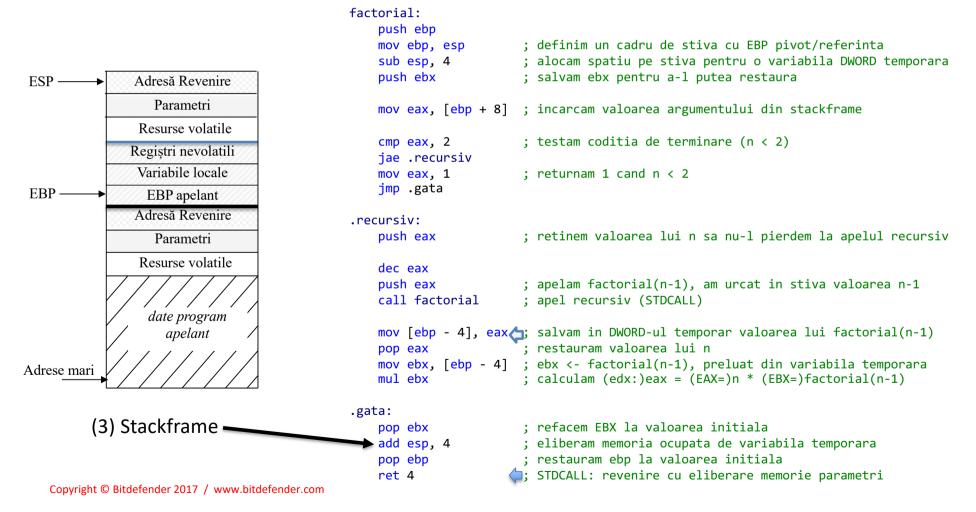

- Apelul subrutinelor cod de iesire
  - Exemplu: cod iesire dintr-o functie STDCALL asm (din apel recursiv) stackframe

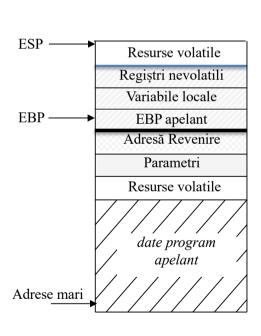

- Apelul subrutinelor <u>cod de iesire</u>
  - Exemplu: cod ieşire dintr-o funcţie STDCALL asm (din apel recursiv) stackframe

Interfațarea cu limbajele de nivel înalt

- Apelul subrutinelor <u>cod de iesire</u>
  - Exemplu: cod ieşire dintr-o funcţie STDCALL asm (din apel recursiv) stackframe

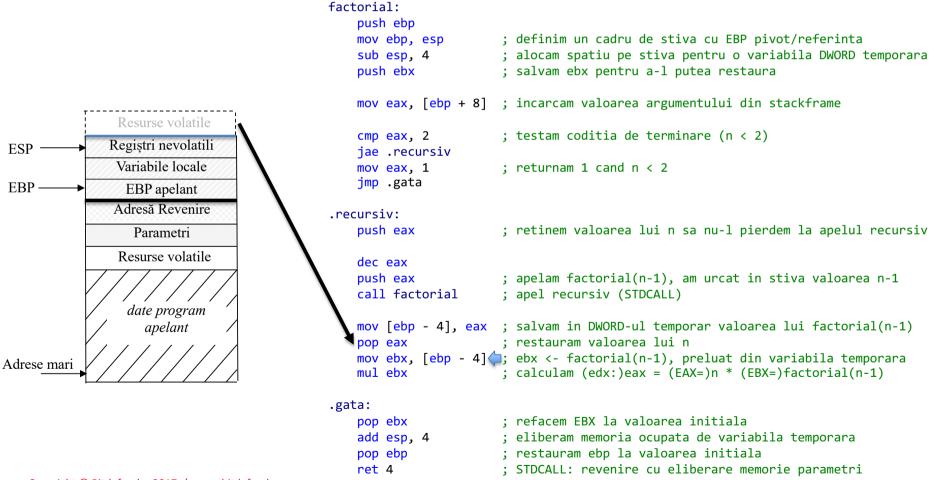


```
factorial:
    push ebp
                        ; definim un cadru de stiva cu EBP pivot/referinta
    mov ebp, esp
    sub esp, 4
                        ; alocam spatiu pe stiva pentru o variabila DWORD temporara
                        ; salvam ebx pentru a-l putea restaura
    push ebx
   mov eax, [ebp + 8] ; incarcam valoarea argumentului din stackframe
                        ; testam coditia de terminare (n < 2)
    cmp eax, 2
    iae .recursiv
   mov eax. 1
                        ; returnam 1 cand n < 2
    jmp .gata
.recursiv:
    push eax
                        ; retinem valoarea lui n sa nu-l pierdem la apelul recursiv
    dec eax
    push eax
                        ; apelam factorial(n-1), am urcat in stiva valoarea n-1
                        ; apel recursiv (STDCALL)
    call factorial
   mov [ebp - 4], eax₄; salvam in DWORD-ul temporar valoarea lui factorial(n-1)
                        ; restauram valoarea lui n
    mov ebx, [ebp - 4] ; ebx <- factorial(n-1), preluat din variabila temporara</pre>
    mul ebx
                        ; calculam (edx:)eax = (EAX=)n * (EBX=)factorial(n-1)
.gata:
   pop ebx
                        ; refacem EBX la valoarea initiala
    add esp, 4
                        ; eliberam memoria ocupata de variabila temporara
    pop ebp
                        ; restauram ebp la valoarea initiala
                        ; STDCALL: revenire cu eliberare memorie parametri
    ret 4
```

(4) Revenire si eliberare

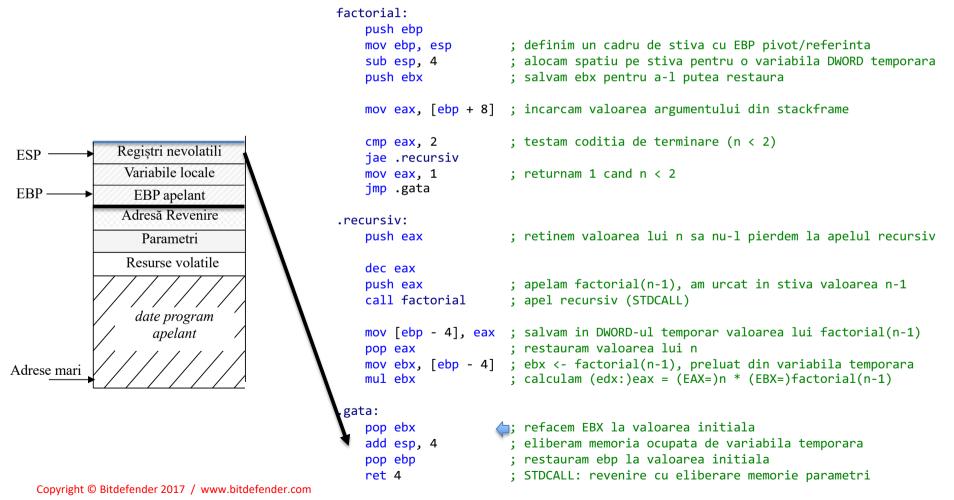

- Apelul subrutinelor <u>cod de iesire</u>
  - Exemplu: cod ieșire dintr-o funcție STDCALL asm (din apel inițial) stackframe

- Apelul subrutinelor <u>cod de iesire</u>
  - Exemplu: cod ieșire dintr-o funcție STDCALL asm (din apel inițial) stackframe

factorial:

temporara

push ebp

push ebx

mul ebx

pop ebx

pop ebp

ret 4

add esp, 4

.gata:

mov ebp, esp

sub esp, 4

- Apelul subrutinelor <u>cod de iesire</u>
  - Exemplu: cod ieșire dintr-o funcție STDCALL asm (din apel inițial) stackframe

; definim un cadru de stiva cu EBP pivot/referinta

; alocam spatiu pe stiva pentru o variabila DWORD

; salvam ebx pentru a-l putea restaura

; restauram valoarea lui n

mov ebx, [ebp - 4] ; ebx <- factorial(n-1), preluat din variabila temporara</pre>

; refacem EBX la valoarea initiala

; restauram ebp la valoarea initiala

; calculam (edx:)eax = (EAX=)n * (EBX=)factorial(n-1)

; eliberam memoria ocupata de variabila temporara

; STDCALL: revenire cu eliberare memorie parametri

```
mov eax, [ebp + 8] ; incarcam valoarea argumentului din stackframe
   cmp eax, 2
                       ; testam coditia de terminare (n < 2)
   iae .recursiv
   mov eax, 1
                       ; returnam 1 cand n < 2
   jmp .gata
.recursiv:
                       ; retinem valoarea lui n sa nu-l pierdem la apelul recursiv
   push eax
   dec eax
   push eax
                       ; apelam factorial(n-1), am urcat in stiva valoarea n-1
   call factorial
                       ; apel recursiv (STDCALL)
   mov [ebp - 4], eax ; salvam in DWORD-ul temporar valoarea lui factorial(n-1)
```

